Lietas Nr. A420209723
A42-00066-25/37
ECLI:LV:ADRJJTN:2025:1029.A420209723.3.S

Administratīvā rajona tiesa

Jelgavas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2025. gada 29. oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Aldis Vīksne,

piedaloties pieteicējam /Persona A/, pieteicēja pārstāvei /Persona G/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Tieslietu ministrijas pārstāvei /Persona E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta, ar kuru /Persona A/ noteiktu atlīdzinājumu par kriminālprocesā nodarītozaudējumu 950 *euro* un nemantisko kaitējumu 5000 *euro*, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Tieslietu ministrija (turpmāk – ministrija), izskatot pieteicēja /Persona A/ 2023. gada 24. maija iesniegumu par kriminālprocesā Nr. /Numurs A/ (turpmāk – kriminālprocess) nodarīto zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu, 2023. gada 4. augustā pieņēma lēmumu Nr. 1-4.3/13 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma daļēji apmierināt pieteicēja zaudējumu atlīdzināšanas prasību un izmaksāt zaudējumu, kas saistīti ar juridisko palīdzību, atlīdzību 342,50*euro*, nemantiskā kaitējuma atlīdzību 1000 *euro*, kā arī rakstveidā atvainoties pieteicējam. Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[1.1] Ar Zemgales rajona tiesas 2022. gada 14. jūlija spriedumu kriminālprocesā nospriests atzīt pieteicēju par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 126. panta pirmās daļas un attaisnot. Spriedums stājies spēkā 2023. gada 6. aprīlī.

Ievērojot minēto, pieteicējam ir tiesības lūgt kaitējuma atlīdzinājumu, pamatojoties uz Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu (turpmāk – Kaitējuma atlīdzināšanas likums).

[1.2] Par zaudējumiem, kas saistīti ar juridisko palīdzību. Pieteicējs lūdz atlīdzināt kriminālprocesa ietvaros radušos zaudējumus – izdevumus par zvērināta advokāta /Persona D/ un zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegto juridisko palīdzību 950*euro* apmērā.

[1.2.1] Lietā iesniegti pierādījumi, kas apliecina pieteicēja zaudējumus par kriminālprocesā saņemto juridisko palīdzību:

1) zvērināta advokāta /Persona D/ sniegtās juridiskās palīdzības izdevumus apliecina Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas 2022. gada 17. februāra kvīts sērija VA Nr. 050124 par maksājumu 100*euro* apmērā;

2) zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegtās juridiskās palīdzības izdevumus apliecina 2022. gada 22. marta rēķins Nr. 22-03-2022 par summu 350*euro*, 2022. gada 6. jūnija rēķins Nr. 06-06-2022 par summu 300*euro*un 2023. gada 11. janvāra rēķins Nr. 11-01-2023 par summu 200*euro*.

Zvērināta advokāte /Persona C/ pieteicēja aizstāvību kriminālprocesā nodrošināja, pamatojoties uz 2022. gada 22. marta līgumu par juridiskās palīdzības sniegšanu, kā arī administratīvajā lietā atrodas orderis, kas apliecina zvērināta advokāta /Persona D/ un zvērinātas advokātes /Persona C/ tiesības īstenot pieteicēja aizstāvību kriminālprocesa ietvaros.

[1.2.2] No Latvijas tiesu portāla *manas.tiesas.lv*pieejamās informācijas konstatējams, ka starp zvērinātu advokātu /Persona D/ un pieteicēju bija noslēgta vienošanās par aizstāvības nodrošināšanu kriminālprocesā, bet 2022. gada 22. martā pieteicējs ir vienojies ar citu zvērinātu advokāti /Persona C/ par aizstāvības nodrošināšanu kriminālprocesā. Tāpat konstatējams, ka zvērināts advokāts /Persona D/ 2022. gada 22. martā iepazinās ar krimināllietas materiāliem.

Pieteicējs ir veicis samaksu zvērinātam advokātam /Persona D/ par aizstāvības nodrošināšanu tiesas sēdē, ko apliecina 2022. gada 17. februāra kvīts sērija VA Nr. 050124. Pirmā tiesas sēde kriminālprocesā notika 2022. gada 6. jūnijā.

Ņemot vērā, ka zvērināts advokāts /Persona D/ nebija nodrošinājis pieteicēja aizstāvību tiesas sēdē, pieteicējam nav nosakāma zaudējumu atlīdzība par zvērināta advokāta /Persona D/ nesniegto juridisko palīdzību – aizstāvību tiesas sēdē –, bet, ievērojot privātpersonas tiesību ievērošanas principu, būtu nosakāma atlīdzība par zvērināta advokāta /Persona D/ sniegto juridisko palīdzību – iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem – atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr. 1493 “Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” (turpmāk – Noteikumi) 28.10. apakšpunktam.

Ievērojot, ka no Latvijas tiesu portāla *www.manas.tiesas.lv*pieejamās informācijas konstatējams, ka zvērināts advokāts 2022. gada 22. martā ir iepazinies ar diviem krimināllietas materiālu sējumiem, zaudējuma atlīdzība par zvērināta advokāta /Persona D/ sniegto juridisko palīdzību – iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem – nosakāma 40*euro* apmērā.

[1.2.3] Atbilstoši zvērinātas advokātes /Persona C/ 2023. gada 6. jūnija apliecinājumam par kriminālprocesā sniegtās juridiskās palīdzības veidiem un apmēru (turpmāk – apliecinājums) zvērināta advokāte /Persona C/ pieteicējam nodrošināja aizstāvību pirmās instances tiesas sēdēs 2022. gada 6., 13. jūnijā un 14. jūlijā. Pieteicējam tika nodrošinātas arī juridiskas konsultācijas saistībā ar minētajām tiesas sēdēm.

Līdz ar to pieteicējam saskaņā ar ministrijas veikto aprēķinu būtu nosakāmi izdevumi par zvērinātas advokātes /Persona C/ pieteicējam sniegto juridisko palīdzību – aizstāvību tiesas sēdēs un juridisku konsultāciju sniegšanu saistībā ar tiesas sēdēm – 220*euro* apmērā.

[1.2.4] Apliecinājumā norādīts, ka zvērināta advokāte /Persona C/ iepazinās ar krimināllietas materiāliem, nenorādot konkrētu iepazīšanās datumu. Ievērojot, ka ministrijas rīcībā nav informācijas par konkrētu datumu, kurā tika īstenota iepazīšanās ar krimināllietas materiāliem, nosakot zaudējumu atlīdzību par zvērinātas advokātes /Persona C/ iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem, ministrija piemēro to Noteikumu redakciju, kas bija spēkā zvērinātas advokātes /Persona C/ juridiskās palīdzības sniegšanas laikā (*Noteikumu redakcija no 2021. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam*).

No Latvijas tiesu portāla *manas.tiesas.lv*pieejamās informācijas konstatējams, ka krimināllieta Zemgales rajona tiesā saņemta 2022. gada 25. februārī. Lieta sastāvēja no viena sējuma. Zvērināta advokāte /Persona C/ telefonsarunā ministrijas /Struktūrvienība A/ juristei /Persona E/ apliecināja, ka iepazinās ar vienu krimināllietas materiālu sējumu, ko viņai nodeva pieteicējs. Ievērojot minēto, ministrija atzīst, ka ir pamats atlīdzināt izdevumus,

ko veido zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegtā juridiskā palīdzība – iepazīšanās ar krimināllietas materiāliem (vienu sējumu) –, nosakot zaudējumu atlīdzību 20*euro* apmērā.

[1.2.5] Zvērināta advokāte /Persona C/ apliecinājumā norādīja, ka 2022. gada 17. novembrī sagatavoja rakstveida viedokli par prokurores iesniegto apelācijas protestu un 2022. gada 7. novembrī ir pieteicējam sniegusi konsultāciju.

No Latvijas tiesu portālā *manas.tiesas.lv*pieejamās informācijas konstatējams, ka krimināllietā 2022. gada 4. augustā tika iesniegts apelācijas protests. Ar 2022. gada 15. augusta lēmumu Zemgales apgabaltiesa nolēmusi lietu skatīt rakstveida procesā un noteikusi, ka pieteicēja aizstāvei zvērinātai advokātei /Persona C/ līdz 2022. gada 21. novembrim jāiesniedz rakstveida viedoklis par prokurores apelācijas protestu.

Ievērojot minēto, ministrija secina, ka pieteicējam atbilstoši Noteikumu 28.3. apakšpunktam nosakāma zaudējumu, kas radušies saistībā ar viedokļa par apelācijas protestu sastādīšanu, atlīdzība 25 *euro*apmērā, bet ministrijai atbilstoši Noteikumu 30. punktam nav pamata atlīdzināt pieteicējam zaudējumus, kas radušies saistībā ar 2022. gada 7. novembrī sniegto konsultāciju.

[1.2.6] No apliecinājuma konstatējams, ka zvērināta advokāte /Persona C/ pieteicējam 2022. gada 22. martā un 2023. gada 9. janvārī ir sniegusi konsultācijas.

Ievērojot, ka atbilstoši Noteikumu 29. punktam atlīdzināmi ir tikai tādi izdevumi, kas personai radušies Noteikumos noteiktajos veidos, ministrijai nav pamata atlīdzināt pieteicējam izdevumus, kas radušies saistībā ar zvērinātas advokātes /Persona C/ 2022. gada 22. martā un 2023. gada 9. janvārī sniegtajām konsultācijām, jo sniegtās konsultācijas nav saistītas ar Noteikumos norādītajiem gadījumiem, kad samaksas apmēram ir pieskaitāma samaksa par sniegto konsultāciju.

[1.2.7] Apliecinājumā norādīts, ka zvērināta advokāte /Persona C/ ir analizējusi pierādījumus un gatavojusies tiesas sēdēm.

Ievērojot to, ka atlīdzināmi ir tikai tādi izdevumi, kas personai radušies Noteikumos noteiktajos veidos, tad ministrijai nav pamata atlīdzināt pieteicējam izdevumus, kas radušies saistībā ar zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegto juridisko palīdzību – pierādījumu analizēšanu un gatavošanos tiesas sēdēm –, jo Noteikumi neparedz atlīdzināt juridiskās palīdzības sniedzējam izdevumus, kas saistīti ar minēto darbību veikšanu.

[1.3] Apkopojot iepriekš minēto, pieteicējam nosakāma zaudējumu, kas saistīti ar juridisko palīdzību kriminālprocesā, atlīdzība 305 *euro*apmērā (par zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegto juridisko palīdzību 265*euro*+ par zvērināta advokāta /Persona D/ iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem 40*euro*).

[1.4] Saskaņā ar Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 12. panta sesto daļu zaudējuma atlīdzībai, kas nav atlīdzība par mantai nodarītiem zaudējumiem, piemēro Centrālās statistikas pārvaldes noteikto patēriņa cenu indeksu.

Ņemot vērā to, ka ministrijas aprēķinātais iespējamais atlīdzināmais zaudējumu apmērs ir mazāks par faktisko zaudējumu apmēru, ministrija patēriņa cenu kompensāciju piemēro, ievērojot atlīdzināmās summas apmēru un mērķi, kas norādīts pieteicējam izrakstītajos rēķinos, nosakot patēriņa cenu kompensācija 37,50 *euro* apmērā.

[1.5] Par nemantisko kaitējumu. Pieteicējs lūdz atlīdzināt viņam nodarīto nemantisko kaitējumu 5000 *euro* apmērā un atvainoties.

[1.5.1] Kriminālprocesa ilgums. No administratīvās lietas materiāliem konstatējams, ka kriminālprocess tika ierosināts 2021. gada 17. augustā. Pieteicējs 2021. gada 11. novembrī tika atzīts par aizdomās turēto kriminālprocesā, bet 2022. gada 7. februārī tika saukts pie kriminālatbildības un 2022. gada 24. februārī kriminālprocess tika saņemts tiesā. Attaisnojošs tiesas spriedums kriminālprocesā taisīts 2022. gada 14. jūlija (stājās spēkā 2023. gada 6. aprīlī).

Atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksei krimināllietās laika atskaite sākas no brīža, kad personai ir izvirzīta apsūdzība. Proti, no brīža, kad apsūdzētās personas situācija ir "būtiski ietekmēta". Līdz ar to kriminālprocesa ilgums, kas ņemams vērā, ir 1 gads, 4 mēneši un 25 dienas.

Tiesu praksē atzīts, ka nav šaubu, ka apsūdzības uzturēšana rada personai pārdzīvojumus un morālas ciešanas, un, jo ilgāks ir kriminālprocess, jo ilgāk turpinās apsūdzētās personas morālās ciešanas. Tāpat nav šaubu, ka kaitējuma ilgums kā viens no morālo kaitējumu raksturojošiem kritērijiem ir jāņem vērā, nosakot atlīdzības summu.

Ņemot vērā minēto, ministrija par nemantisko kaitējumu ietekmējošo apstākli atzīst kriminālprocesa ilgumu, kas sevī ietver arī iesniegumā norādītās pieteicēja morālās ciešanas saistībā ar kriminālprocesa ilgumu.

[1.5.2] Kriminālprocess. Procesa virzītājam nav iespēju izvēlēties, vai uzsākt procesu ar visām no tā izrietošajām sekām, tomēr tāpat ir noteikts, ka kriminālprocesa mērķis ir krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums. Tādējādi pret pieteicēju uzsāktais kriminālprocess, kas vēlāk noslēdzies ar tiesas spriedumu, ar kuru pieteicējs atzīts par nevainīgu pret pieteicēju celtajā apsūdzībā un attaisnots, ir sasniedzis savu mērķi – krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

Vienlaikus ministrija neapšauba, ka pieteicējam ar nepamatotu kriminālprocesu, tostarp nepamatotas apsūdzības celšanu par mazāk smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ir nodarīts nemantiskais kaitējums, kas ņemams vērā, nosakot atbilstīgu nemantiskā kaitējuma atlīdzību.

[1.5.3] Nevainīguma prezumpcija. Krimināllietas izmeklēšanas laikā, kamēr tiek noskaidrota patiesība, personu sargā nevainīguma prezumpcija. Līdz ar to personai, pret kuru uzsākts kriminālprocess, nav jāpierāda savs nevainīgums nedz tiesai, nedz sabiedrībai. Ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu.

Līdz ar to pieteicēja izjūtas un apkārtējo personu attieksme nav atzīstami par nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu no valsts puses un nav atzīstami par kaitējumu raksturojošiem apstākļiem.

[1.5.4] Piemērotie drošības līdzekļi. No tiesu praksē paustajām atziņām konstatējams, ka prettiesisku rīcību nepieciešams konstatēt tajā procesā, kurā ir radīts kaitējums, proti, attiecīgā kriminālprocesa ietvaros, nevis ārpus tā. Līdz ar to personas iebildumi attiecībā uz iestādes kriminālprocesuālo darbību tiesiskumu izvirzāmi un izvērtējami kriminālprocesā. Tādējādi ministrija nav atzīstama par iestādi, kas var konstatēt iestādes, prokuratūras vai tiesas prettiesisku rīcību kriminālprocesā.

Lietā nav informācijas, ka pieteicējs lēmumu par aizliegumu izbraukt no valsts būtu pārsūdzējis izmeklēšanas tiesnesim. Tādējādi nav secināms, ka kriminālprocesa laikā pieteicējs viņam noteikto ierobežojumu – aizliegumu izbraukt no valsts – būtu novērtējis kā būtisku savu tiesību ierobežojumu, pretējā gadījumā, pieteicējs būtu aktīvi rīkojies savu tiesību aizsardzībai, iesniedzot attiecīgu sūdzību izmeklēšanas tiesnesim.

Attiecībā uz drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana – ministrija norāda, ka minētā drošības līdzekļa saturs izpaužas vienā pienākumā, proti, rakstveidā informēt procesa virzītāju par dzīvesvietas maiņu, norādot dzīvesvietas jauno adresi.

Ministrija nav kompetentā iestāde, lai pārvērtētu pieteicējam kriminālprocesā piemērotos drošības līdzekļus un atzītu tos par nepiemērotiem un nesamērīgiem. Arī pats pieteicējs norādījis, ka vienu no cilvēktiesībām – pārvietošanos brīvību – piemērotie drošības līdzekļi nav ietekmējuši. Līdz ar to ministrija neatzīst pieteicēja norādīto kaitējumu raksturojošo apstākli – piemērotos drošības līdzekļus kā tādus, kas nav bijuši nepieciešami un nesamērīgi – par pierādītu.

[1.5.5] Apsardzes sertifikāta anulēšana. No lietas materiāliem izriet, ka ar Valsts policijas /Struktūrvienība B/ 2022. gada 10. marta lēmumu Nr. 2013/1/1-16 nolemts anulēt pieteicējam apsardzes sertifikātu Nr. /Numurs B/. Lietā atrodas /Nosaukums D/ (turpmāk – /Nosaukums D/) 2022. gada 11. marta rīkojums Nr. /Numurs C/ "Par

atbrīvošanu no darba", no kura konstatējams, ka pieteicējs ir atbrīvots no darba – apsardzes darbinieka amata – ar 2022. gada 11. martu pēc paša vēlēšanās.

No Valsts ieņēmumu dienesta publiski pieejamās informācijas – Valsts amatpersonu deklarācijas – konstatējams, ka pieteicējs /Nosaukums D/ ir guvis ienākumus, kas atzīstami par būtiskiem un kuru negūšana varēja radīt pieteicējam pārdzīvojumus. Vienlaikus no administratīvajā lietā esošās informācijas konstatējams, ka pieteicējs no 2023. gada 1. marta līdz 2023. gada 11. jūlijam apgūst apmācību programmā "Personas un īpašuma aizsardzība", lai varētu atkārtoti saņemt apsardzes sertifikātu.

Ievērojot minēto, ministrija atzīst, ka apsardzes sertifikāta anulēšana un līdz ar to nespēja turpināt darbu /Nosaukums D/ ir tiešā cēloņsakarībā ar kriminālprocesu, un radīja pieteicējam materiālā stāvokļa pasliktināšanos, kas radīja pārdzīvojumus. Tāpēc apsardzes sertifikāta anulēšana ir atzīstams par kaitējumu raksturojošu apstākli, kas ņemams vērā, nosakot kaitējuma atlīdzinājuma apmēru.

[1.6] Salīdzināmie gadījumi. Novērtējot salīdzināmos gadījumus ar pieteicēja gadījumu (apsūdzība celta par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu, kriminālprocesa ilgums 1 gads 4 mēneši un 25 dienas), kā arī ņemot vērā kaitējuma atlīdzināšanas apstākli – apsardzes sertifikāta anulēšanas rezultātā radīto morālo kaitējumu, kā arī to, ka pieteicējam nodarītais nemantiskais kaitējums nav smags, ministrija secina, ka pieteicējam nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmērs būtu nosakāms 1000 *euro*.

Ievērojot minētos nemantisko kaitējumu raksturojošos apstākļus, ministrija secina, ka pieteicējam nodarītais nemantiskais kaitējums nav smags, tāpēc, nekonstatējot citus kaitējumu raksturojošus apstākļus, ministrija par atbilstīgu pieteicējam nodarītā nemantiskā kaitējuma atlīdzību atzīst 1000 *euro*.

Vienlaikus atbilstoši Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 14. panta trešajai daļai ministrija atzīst atvainošanos kā nemantiskā kaitējuma papildu atlīdzinājumu pieteicējam, tādā veidā sniedzot pieteicējam gandarījumu un mazinot nepamatota kriminālprocesa radītās ciešanas un sāpes.

[2] Pieteicējs Lēmumam nepiekrita un ar pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja ieskatā ar Lēmumu noteiktais zaudējuma atlīdzinājums par juridiskās palīdzības sniegšanu un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājums ir noteikts nesamērīgi zems, salīdzinot ar nodarīto zaudējumu un kaitējumu, tādējādi atlīdzinājums nav noteikts atbilstošs.

[2.2] Par zaudējumu atlīdzināšanu, kas saistīti ar juridisko palīdzību. No Lēmuma izriet, ka ministrija ir veikusi aprēķinu pēc valstī noteiktajām juridiskās palīdzības sniedzēju noteiktajām taksēm, pamatojoties uz Noteikumiem. Pieteicējs savu interešu aizstāvībai izmantoja juridisko palīdzību, jo pašam nav atbilstošas juridiskās zināšanas, tādējādi vērsās pie zvērināta advokāta, noslēdzot līgumu un vienojoties par advokāta sniegto pakalpojuma apjomu un samaksas apmēru. Pieteicējs, lai saņemtu zvērināta advokāta pakalpojumus, veica pieprasīto samaksu par pakalpojumu 950 *euro* apmērā.

Pieteicējs nevarēja uzstādīt savu maksu zvērinātam advokātam vai atteikties maksāt pilnu zvērināta advokāta norādīto summu, pretējā gadījumā pieteicējam netiktu sniegts pilns un kvalitatīvs pakalpojums, vai tas vispār netiktu sniegts. Pieteicējs nezināja, ka pastāv Noteikumi, kuri regulē zvērinātu advokātu atlīdzināmo izdevumu apmērus, lai izdarītu izvēli un pieņemtu lēmumu, kādus konkrēti pakalpojumus pieteicējam izmantot un no kādiem atteikties, jo tie netiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem.

No iepriekš minētā izriet, ka no pieteicēja neatkarīgu iemeslu dēļ, kurus viņš pat zinādams un gribēdams nekādi nevarēja ietekmēt, pieteicējs ir nostādīts nelabvēlīgā situācijā, jo pieteicējs ir veicis zvērinātam advokātam samaksu 950 *euro* apmērā. Pieteicējs ir attaisnots kriminālprocesā, tādējādi ir iztērējis savus personīgos finanšu līdzekļus un paļāvies, ka valsts uzņemsies atbildību un tos segs. Ņemot vērā, ka pieteicējs tika attaisnots kriminālprocesā, šiem izdevumiem 950 *euro* apmērā vispār nevajadzēja rasties, bet tie radās un pieteicējs tos ir sedzis no personīgajiem finanšu līdzekļiem, tādējādi tiesiskā valstī ir sagaidāms, ka tie tiks segti no valsts budžeta līdzekļiem.

[2.3] Nemantiskais kaitējums. Pieteicējam radusies liela netaisnības izjūta, jo, kā tas secināms no faktiskās notikušās situācijas un arī tiesas spriedumos konstatētā, tieši pats pieteicējs strīdus situācijā bija upuris, pret kuru tika veiktas prettiesiskas, huligāniskas darbības, traucējot pildīt darba pienākumus un verbāli aizskarot pieteicēju un viņa draudzeni.

Amatpersonas, kuru lietvedībā nonāca /Persona F/ iesniegums un kuras veica procesuālas darbības, vispār neizvērtēja paša /Persona F/ atbildību notikušajā situācijā, neizvērtēja viņa rīcības prettiesiskumu, nekritiski sekojot iesniegumā paustajiem apgalvojumiem, tādējādi nepamatoti ceļot apsūdzību pieteicējam, lai gan rūpīgi iepazīstoties ar lietas materiāliem, bija iespējams situāciju vērtēt kopsakarā. Tādējādi valsts varas pārstāvji tā vietā, lai aizsargātu patieso cietušo konkrētajā situācijā, nepamatoti cēla apsūdzību.

[2.4] Procesa virzītāji lietā neievēroja Kriminālprocesa likuma 200. pantu par ekspertīzes noteikšanas nosacījumiem, kā arī lieciniekus pratināja tik nekorektā veidā, ka liecības nebija izmantojamas pierādīšanā. No tiesas atreferētā ir izdarāms secinājums, ka faktiski procesa virzītājs bija vēlējies panākt pieteicēja sodīšanu un procesa virzību "par katru cenu", panākot gan eksperta ekspertīzes, gan liecinieku liecību formulējumu tieši tādā veidā, lai, nevis tiktu iegūta objektīva informācija, bet gan ekspertīze/liecības tiktu ietekmētas ar notikušā aprakstu, vizuālu materiālu uzrādīšanu un būtu "derīgākas" nodošanai kriminālvajāšanai. Tādējādi pieteicējam rodas netaisnības izjūta, sajūta, ka apsūdzība tika celta, lai "iegūtu rezultātu", nevis lai noskaidrotu objektīvu patiesību. Pieteicēja ieskatā, ja kriminālprocesu veicošās amatpersonas būtu korekti veikušas procesuālās darbības, lieta netiktu nodota izskatīšanai tiesā un tiktu samazināts pieteicējam radītais kaitējums.

[2.5] Par faktu, ka pret pieteicēju ir uzsākts kriminālprocess, zināja kolēģi no apsardzes firmas un /Nosaukums E/. Viņi uzdeva jautājumus un interesējās (gan izteica nepatīkamus komentārus, gan piezīmes) pieteicējam par uzsākto kriminālprocesu, nopratināšanām Valsts policijā un tiesas sēžu apmeklējumiem.

[2.6] Sakarā ar uzsākto kriminālprocesu pieteicējam ar Valsts policijas lēmumu tika anulēts apsarga sertifikāts, līdz ar ko pieteicējs tika atbrīvots no darba. Darba zaudējuma dēļ pieteicēju būtiski skāra finansiāls stāvoklis. Ja kriminālprocesu veicošās amatpersonas būtu korekti veikušas procesuālās darbības, tad pieteicējs līdz šim veiktu apsardzes darbinieka darbu, un no 2022. gada 11. marta līdz 2023. gada 6. aprīlim pieteicējam tiktu izmaksāta darba alga apmēram 7367,16*euro*apmērā, par ko apliecina /Nosaukums D/ izziņa par vidējās mēneša darba algu no 2021. gada septembra līdz 2022. gada februārim.

[2.7] Pēc kriminālprocesa izbeigšanas pieteicējam atkārtoti nācās iziet apmācības /Nosaukums A/ (turpmāk – /Nosaukums A/) no 2023. gada 1. marta līdz 11. jūlijam, lai saņemtu apsarga kvalifikāciju, kas pieteicējam izmaksāja 500,20*euro*. Pieteicējs ar 2023. gada 3. jūliju atgriezās /Nosaukums D/ darbā ēkas un teritorijas uzrauga amatā.

[2.8] Pieteicējs nepiekrīt Lēmumā norādītajam, ka par kaitējuma raksturojošu apstākli nav atzīti pieteicējam piemērotie drošības līdzekļi. Pieteicējs nevar ietekmēt un būt atbildīgs par to. Pieteicējs tika nostādīts nelabvēlīgā situācijā tā iemesla dēļ, ka ministrija nevar izvērtēt šo kritēriju. Tas rada pieteicējam netaisnīguma izjūtu un šaubas par valsts aizsardzības nodrošināšanu situācijā, kad pieteicējs ir ticis attaisnots kriminālprocesā un pieteicējs paļāvās un gaidīja taisnīgu tiesisku attiecību noregulējumu, bet pieteicējs to nesaņēma.

[2.9] Pieteicēja tiesību aizskārums tika nodarīts visos kriminālprocesa līmeņos – iestādē, prokuratūrā un triju līmeņu tiesās, kas nozīmē ilgstošu aizskārumu, kas savukārt radīja stresu un garīgas ciešanas, kā arī ievērojamu netaisnības izjūtu pret pieteicēju. Pieteicēja ieskatā izmeklēšanas iestādēm nebija pietiekams tiesiskais un faktiskais pamatojums, lai pret pieteicēju rīkotos tādā apmērā un intensitātē, kādā tas faktiski notika. Kriminālprocesā netika pierādīts, ka pieteicējs būtu veicis jebkādas krimināli sodāmas darbības, līdz ar to pieteicēju nevar uzskatīt par kādā veidā vainojamu vai atbildīgu. Pieteicējs ar izmeklēšanas iestādēm ir sadarbojies un nekādā veidā nebija vainojums pie kriminālprocesa un iztiesāšanas ilguma.

Ņemot vērā iepriekš uzskaitītos faktus un apstākļus, konkrētajā gadījumā par adekvātu atlīdzinājumu būtu nosakāma atbilstīga atlīdzība par radītajām garīgajām ciešanām gandrīz pusotra gada garumā, reputācijas sagraušanu 5000 *euro* apmērā. Nosakot atlīdzinājumu, tiesa pauž valsts nostāju par aizskarto tiesību un paša tiesību aizskāruma nozīmīgumu. Tādējādi atlīdzinājums demokrātiskā un tiesiskā valstī nedrīkst būt nesamērīgi mazs.

Pieteicēja ieskatā noteiktais atlīdzinājums 1000 *euro* apmērā ir nesamērīgi mazs un vērtējams kā simbolisks. Ciešanas un stress, kam pieteicējs ir izgājis cauri gandrīz pusotra gada garumā, nevar novērtēt ar 1000 *euro* atlīdzinājumu, tas ir neadekvāts un neatbilstošs notikušā intensitātei.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu ministrija to neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

Likumdevējs lēmējiestādei nav piešķīris rīcības brīvību zaudējumu apmēra, kuri radušies par zvērināta advokāta sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā, noteikšanā, tā vietā paredzot, ka atlīdzināmais apmērs ir nosakāms atbilstoši Noteikumiem, proti, valsts ir paredzējusi ar juridisko palīdzību saistīto izdevumu atlīdzinājuma saprātīgo apmēru. Pieteicējam kriminālprocesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 20. panta ceturto daļu bija tiesības uz valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kuras izmaksas nepārsniegtu Noteikumos noteikto apjomu. Savukārt apstāklis, ka pieteicējs, uzaicinot aizstāvi pēc savas izvēles, palielinājis savus izdevumus par juridisko palīdzību kriminālprocesā, nav pamats, lai atlīdzinātu radušos izdevumus pilnā apmērā.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu (kopsakarā ar 2024. gada 26. jūnijā tiesā iesniegto pieteikuma precizējumu) uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā un pieteikuma precizējumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumā un pieteikuma precizējumā izteikto prasījumu atzina par daļēji pamatotu, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Ar Lēmumu nolemts daļēji apmierināt pieteicēja prasījumu par zaudējumiem, kas radušies nepamatota kriminālprocesa dēļ, atlīdzināšanu.

Pieteicējs sākotnēji vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam noteiktu atlīdzinājumu par kriminālprocesā nodarīto zaudējumu 950 *euro* (sniegtās juridiskās palīdzības izmaksas) un nemantisko kaitējumu 5000 *euro*, izdošanu.

Savukārt 2024. gada 26. jūnijā tiesā tika saņemts pieteikuma precizējums (turpmāk – pieteikuma precizējums), kurā lūgts atlīdzināt zaudējumus 8817,36*euro* apmērā un nemantisko kaitējumu 5000 *euro* apmērā (*lietas 98.–99. lapa*).

Kā izriet no Lēmuma, pieteicējam tika nolemts atlīdzināt mantiskos zaudējumus, kas saistīti ar juridisko palīdzību (342,50 *euro*), un nemantisko kaitējumu 1000 *euro*, kā arī rakstveidā atvainoties pieteicējam.

Iepriekšminētais kopsakarā ar pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdēs norāda, ka būtībā pieteicējs lūdz jau ar Lēmumu noteiktajam atlīdzinājumam (342,50 *euro* + 1000 *euro*) papildus atlīdzināt zaudējumus 8474,86 *euro* (8817,36 *euro* – 342,50 *euro*) un papildus nemantisko kaitējumu 4000 *euro* (5000 *euro* – 1000 *euro*) apmērā.

Lietā nav strīda, ka attiecībā uz pieteicēju ir iestājies Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktais kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats, jo ar Zemgales rajona tiesas 2022. gada 14. jūlija spriedumu kriminālprocesā nospriests atzīt pieteicēju par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 126. panta pirmās daļas un attaisnot (spriedums stājies spēkā 2023. gada 6. aprīlī).

Pamatojoties uz iepriekšminēto, turpmāk izvērtējams, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai, ar kuru pieteicējam papildus noteiktu nemantiskā kaitējuma 4000 *euro* atlīdzinājumu, kā arī papildus atlīdzinātu mantiskos zaudējumus 8474,86 *euro* apmērā.

[6] No Lēmuma izriet, ka ministrijas ieskatā pieteicējam nodarītais nemantiskais kaitējums nav smags.

Nosakot nemantiskā kaitējuma 1000 *euro* atlīdzinājumu, ministrija ņēma vērā šādus nemantisko kaitējumu raksturojošus apstākļus: 1) kriminālprocesa ilgums 1 gads 4 mēneši 25 dienas; 2) apsūdzības smagums par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu; 3) nevainīguma prezumcija; 4) piemērotie drošības līdzekļi; 5) apsardzes sertifikāta

anulēšana. Nosakot atlīdzinājuma apmēru, ministrija balstījās uz izveidojušos tiesu praksi civillietās un administratīvajās lietās, kurās tika konstatēti līdzīgi apstākļi.

Savukārt no pieteikuma izriet pieteicēja viedoklis, ka ministrija, nosakot nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru, nepamatoti nav ņēmusi vērā šādus apstākļus: 1) nepamatoti tika anulēts pieteicēja apsarga sertifikāts; 2) procesa virzītāji lietā neievēroja Kriminālprocesa likuma 200. pantu par ekspertīzes noteikšanas nosacījumiem, kā arī lieciniekus pratināja tik nekorektā veidā, ka liecības nebija izmantojamas pierādīšanā; 3) par faktu, ka pret pieteicēju ir uzsākts kriminālprocess, zināja kolēģi no apsardzes firmas un /Nosaukums E/. Viņi uzdeva jautājumus un interesējās (gan izteica nepatīkamus komentārus, gan piezīmes) pieteicējam par uzsākto kriminālprocesu, nopratināšanām Valsts policijā un tiesas sēžu apmeklējumiem; 4) par iestādes, prokuratūras un tiesas rīcības raksturu, proti, ilgstoši neizbeidzot kriminālprocesu pret pieteicēju, kas radīja stresu un garīgas ciešanas.

Tādējādi pieteicēja ieskatā noteiktā atlīdzība 1000 *euro* ir nesamērīgi zema. Ņemot vērā iepriekš uzskaitītos faktus un apstākļus, konkrētajā gadījumā par adekvātu atlīdzinājumu būtu nosakāma atbilstīga atlīdzība par radītajām garīgajām ciešanām gandrīz pusotra gada garumā un reputācijas sagraušanu 5000 *euro* apmērā.

Ievērojot minēto, turpmāk tiesa izvērtēs pieteicēja argumentus un pārbaudīs, vai ministrija noteica atbilstošu atlīdzinājumu par pieteicējam kriminālprocesā nodarīto nemantisko kaitējumu.

[6.1] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka saistībā ar kriminālprocesu viņam tika anulēts apsardzes sertifikāts un līdz ar to tika izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar /Nosaukums D/, kur pieteicējs guva ienākumus. Tāpat pieteicējs norāda, ka atkārtoti izgājis apmācības, lai saņemtu apsarga kvalifikāciju, un šobrīd ir atgriezies darbā /Nosaukums D/.

Tiesa konstatē, ka Lēmumā kā viens no nemantiskā kaitējuma raksturojošiem apstākļiem tika atzīts apsardzes sertifikāta anulēšana. Tāpat atzīstot minēto apstākli, ministrija ir ņēmusi vērā to, ka pieteicējs /Nosaukums D/ ir guvis ienākumus un to negūšana varēja radīt pieteicējam pārdzīvojumus. Tika vērtēts arī tas, ka pieteicējs apguva apmācību programmu “Personas un īpašuma aizsardzība”, lai varētu atkārtoti saņemt apsardzes sertifikātu (Lēmuma 3.5. apakšpunkts).

Tiesas ieskatā atkārtota apsarga sertifikāta iegūšana pati par sevi neradīja pieteicējam tādu aizskārumu, kas būtu par pamatu palielināt atlīdzības apmēru.

[6.2] Pieteicējs par nemantiskā kaitējuma raksturojošo apstākli uzskata to, ka par kriminālprocesu uzzināja pieteicēja darba kolēģi no apsardzes firmas un /Nosaukums E/. Viņi uzdeva jautājumus un interesējās (gan izteica nepatīkamus komentārus, gan piezīmes) pieteicējam par uzsākto kriminālprocesu, nopratināšanām Valsts policijā un tiesas sēžu apmeklējumiem. Līdz ar to tika aizskarta pieteicēja reputācija, gods un cieņa.

Tiesa konstatē, ka pieteicēja arguments par goda un cieņas aizkaršanu, kas saistīta ar pieteicēja reputācijas graušanu darba vietā, ir vērtēts Lēmuma 3.3. apakšpunktā. Minētajā apakšpunktā ministrija norādīja, ka pieteicēja izjūtas un apkārtējo personu attieksme nav atzīstama par nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu no valsts puses un līdz ar to nav atzīstama par nemantiskā kaitējuma raksturojošu apstākli. Minētam vērtējumam piekrīt arī tiesa.

Atbilstoši Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 9. panta otrajai daļai faktus, kas apliecina nemantiskā kaitējuma nodarīšanu, pierāda ar Administratīvā procesa likumā norādītajiem pierādīšanas līdzekļiem. Secināms, ka personai ir pienākums norādīt, kā izpaudies tās nemantisko tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizskārums, un pamatot atlīdzības apmēru.

Izskatāmajā gadījumā konstatējams, ka pieteicējs lietā nav iesniedzis attiecināmus un pārbaudāmus pierādījumus par goda, cieņas un reputācijas aizskaršanu. Līdz ar to lietā nav gūts arī apstiprinājums par pieteicēja goda, cieņas un reputācijas aizskaršanu, un attiecīgi radītu kaitējumu, kas būtu atlīdzināms naudas izteiksmē.

[6.3] Pieteicējs norāda uz iestādes, prokuratūras un tiesas rīcības raksturu, proti, ilgstoši neizbeidzot kriminālprocesu pret pieteicēju, kas radīja stresu un garīgas ciešanas. Tāpat vērš tiesas uzmanību uz apstākli, ka

procesa virzītāji lietā neievēroja Kriminālprocesa likuma 200. pantu par ekspertīzes noteikšanas nosacījumiem, kā arī lieciniekus pratināja tik nekorektā veidā, ka liecības nebija izmantojamas pierādīšanā.

Secināms, ka pieteicējs uzskata par būtisku apstākli, ka aizskārums pieteicējam tika nodarīts gan Valsts policijā, gan prokuratūrā, gan tiesā. Pieteicēja ieskatā šis aizskārums radīja stresu, ciešanas un ir bijis ilgstošs. Papildus ņemams vērā tas, ka attiecībā pret pieteicēju prettiesiski ir rīkojusies gan Valsts policija (ierosinot kriminālprocesu), gan prokuratūra (nododot kriminālprocesu tiesai un uzturot valsts apsūdzību visās tiesas instancēs), gan tiesa (ilgstoši skatot lietu), kā arī to, ka procesa virzītāji pieteicēja ieskatā kriminālprocesa gaitā pieļāva procesuālus pārkāpumus.

Tiesa konstatē, ka Lēmumā kā viens no nemantiskā kaitējuma raksturojošiem apstākļiem tika atzīts kriminālprocesa ilgums (proti, cik ilgi turpinājies pieteicēja tiesību aizskārums), kas aptver arī pieteicēja garīgās ciešanas un pārdzīvojums. Minētais apstāklis ir vērtēts Lēmuma 3.1. apakšpunktā, konstatējot, ka kriminālprocess tika ierosināts 2021. gada 17. augustā. Pieteicējs 2021. gada 11. novembrī tika atzīts par aizdomās turēto kriminālprocesā, bet 2022. gada 7. februārī tika saukts pie kriminālatbildības un 2022. gada 24. februārī kriminālprocess tika saņemts tiesā. Attaisnojošs tiesas spriedums kriminālprocesā taisīts 2022. gada 14. jūlija (stājās spēkā 2023. gada 6. aprīlī).

Atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksei krimināllietās laika atskaite sākas no brīža, kad personai ir izvirzīta apsūdzība. Proti, no brīža, kad apsūdzētās personas situācija ir "būtiski ietekmēta". Līdz ar to kriminālprocesa ilgums, kas ņemams vērā izskatāmajā gadījumā ir 1 gads, 4 mēneši un 25 dienas (par minēto pieteicējs iebildumus nav norādījis).

Tiesai nav šaubu, ka apsūdzības uzturēšana rada personai pārdzīvojumus un morālas ciešanas, un, jo ilgāks ir kriminālprocess, jo ilgāk turpinās apsūdzētās personas morālās ciešanas. Tāpat nav šaubu, ka kaitējuma ilgums kā viens no nemantiskā kaitējuma raksturojošiem kritērijiem ir jāņem vērā, nosakot atlīdzības summu. Līdz ar to minētais nemantiskā kaitējuma raksturojošais apstāklis ņemams vērā, nosakot pieteicējam atlīdzinājuma apmēru.

Tāpat, kā pamatoti secinājusi ministrija, amatpersonai, kura pilnvarota veikt kriminālprocesu, ikvienā gadījumā, kad kļuvis zināms kriminālprocesa uzsākšanas iemesls un pamats, ir pienākums savas kompetences ietvaros uzsākt kriminālprocesu un novest to līdz Krimināllikumā paredzētajam krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam. Personas saukšana pie kriminālatbildības neizslēdz iespēju izvirzīt apsūdzību un saukt pie kriminālatbildības personu, kuru tiesa vēlāk atzīst par nevainīgu un attaisno, kā arī personai ir pienākums pēc procesa virzītāja aicinājuma ierasties izmeklēšanas, prokuratūras un tiesu iestādēs.

Tādējādi amatpersonai ir pienākums (amatpersonai nav rīcības brīvības) uzsākt kriminālprocesu, ja ir pamats uzskatīt, ka noticis noziedzīgs nodarījums, bet tiesas pienākums ir pārbaudīt celtās apsūdzības pamatotību, kā arī novest kriminālprocesu līdz taisnīgam krimināltiesisko attiecību noregulējumam, kas izskatāmajā gadījumā panākts ar Zemgales rajona tiesas 2022. gada 14. jūlija spriedumu kriminālprocesā.

Lietā nav arī iesniegti pierādījumi, ka kriminālprocesu veicošās amatpersonas vai tiesa būtu darbojušās pretēji Kriminālprocesa likuma mērķim. Papildus norādāms, ka izskatāmajā gadījumā tiesa neveic kriminālprocesā iesaistīto amatpersonu rīcības vai procesuālo darbību papildus pārbaudi vai vērtēšanu. Attiecīgi tiesa nevērtē pieteicēja norādīto apstākli, ka procesa virzītāji lietā neievēroja Kriminālprocesa likuma 200. pantu par ekspertīzes noteikšanas nosacījumiem, kā arī lieciniekus pratināja tik nekorektā veidā, ka liecības nebija izmantojamas pierādīšanā, jo par minēto lietā nav iesniegti apstiprinoši pierādījumi.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, pieteicēja arguments attiecībā uz kriminālprocesu veicošo amatpersonu rīcību nav atzīstams par nemantiskā kaitējuma raksturojošu apstākli.

[6.4] Nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšanā sevišķa nozīme var būt arī atlīdzinājumam, kas noteikts citos (jo sevišķi – salīdzināmos) gadījumos. Salīdzināmos gadījumos atlīdzinājumam ir jābūt līdzīgam, bet atšķirīgos gadījumos – atšķirīgam. Šī prasība izriet no tiesiskās vienlīdzības principa (*sk. Senāta 2010. gada 16. februāra sprieduma lietā Nr. SKA-104/2010, A42466905, 15. punktu*). Kad lieta ir jāspriež pēc tiesas ieskata, tiesai kā palīgavots atbilstīga atlīdzinājuma noteikšanai ir ņemama vērā tiesu prakse.

Turpmāk tiesa izvērtēs, vai ministrija noteica atbilstošu nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu pieteicējam, izvērtējot arī tiesu praksi līdzīgās lietās. Vienlaikus ievērojot, ka kopš Kaitējuma atlīdzināšanas likuma spēkā stāšanās atlīdzinājuma apmēru nav pamatoti salīdzināt ar iepriekš civillietās noteikto (*sk. Senāta 2023. gada 14. jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-126/2023,ECLI:LV:AT:2023:0714.A420300919.20.S, 7. punktu*), tiesa neaplūkos tiesu praksi civillietās.

Aplūkojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi par atlīdzinājuma noteikšanu saistībā ar Konvencijas 6. panta 1. punkta pārkāpumu, tiesa konstatē turpmāko.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2019. gada 5. septembrī pasludināja spriedumu lietā*Andersone pret Latviju* (iesniegums Nr. 301/12), vienbalsīgi atzīstot, ka ir pieļauts Konvencijas 6. panta 1. punkta (tiesības uz taisnīgu tiesu) pārkāpums. Iesniedzēja šajā lietā sūdzējās par vairāk nekā 12 gadus ilgušo civillietas izskatīšanu nacionālajās tiesās. Eiropas Cilvēktiesību tiesa secināja, ka tiesvedība iesniedzējas gadījumā bija pārmērīgi ieilgusi un iesniedzējas lieta netika izskatīta saprātīgā termiņā. Iesniedzējas prasība par kaitējuma atlīdzinājumu bija apmierināta daļēji, atlīdzībā piespriežot 6 000 *euro*.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2017. gada 5. oktobrī pasludināja spriedumu lietā*Kelēja pret Latviju* (iesniegums Nr. 22059/08), atzīstot Konvencijas 6. panta 1. punkta pārkāpumu saistībā ar nesamērīgi ilgu krimināllietas izskatīšanu, kas ilga 9 gadus un 10 mēnešus trīs tiesu instancēs. Kaut arī iesniedzējas krimināllieta bija pietiekami sarežģīta, jo iesniedzēja tika apsūdzēta par naudas piesavināšanos kopumā 19 epizodēs, un lietā bija divi apsūdzētie, taču lietas sarežģītība Eiropas Cilvēktiesību tiesas ieskatā pati par sevi nevar attaisnot procesa ilgumu. Lietā netika konstatēts, ka iesniedzējas rīcība būtu būtiski paildzinājusi krimināllietas izskatīšanu. Savukārt pirmstiesas izmeklēšana notika nesamērīgi ilgi – vairāk nekā 7 gadus un 9 mēnešus. Trūkumi izmeklēšanā noveda pie nesamērīgi ilga pirmstiesas procesa. Tāpat tika konstatēti ilgi bezdarbības posmi laikā, kad lieta tika izskatīta tiesā. Iesniedzējas prasība par morālā kaitējuma kompensāciju tika apmierināta daļēji, piešķirot morālā kaitējuma kompensāciju 4000 *euro*.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2014. gada 28. janvārī pasludināja spriedumu lietā*Veiss pret Latviju* (iesnieguma Nr. 15152/12), kurā citstarp tika atzīts iesniedzēja tiesību uz lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos, pārkāpums. Iesniedzējs sūdzējās par gandrīz sešus gadus ilgu tiesvedību nacionālajās tiesās, izskatot viņa civilprasību par brīvprātīgi atzītas paternitātes apstrīdēšanu un paternitātes noteikšanu. Nesaskatot iesniedzēja vainu iespējamā procesa novilcināšanā, Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka gandrīz sešu gadu periods lietā par paternitātes atzīšanu ir uzskatāms par neatbilstošu Konvencijas 6. panta 1. punkta prasībām, par ko iesniedzējam tika piešķirta morālā kaitējuma atlīdzība 1000 *euro*.

Aplūkojot tiesu praksi administratīvajās lietās par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu saistībā ar nepamatotu kriminālprocesu, tiesa konstatē turpmāk minēto.

Lietā Nr. A420289618 tiesa piešķīra personai nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 1800 *euro* par tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu, tiesvedībai ilgstot gandrīz 10 gadus, un ziņu par nepamatoto kriminālprocesu izplatīšanu plašsaziņas līdzekļos. No minētās lietas izriet, ka personai kriminālprocesā tika celta apsūdzība par smaga nozieguma izdarīšanu.

Lietā Nr. A420287018 tiesa piešķīra personai nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 3000 *euro* par nepamatotu kriminālprocesu, kas ilga 12 gadus, konstatējot, ka personai nav nevienā no instancēm notiesājošs spriedums un nav citu papildus aizskarto tiesisko interešu. Personai izskatāmajā gadījumā tika celta apsūdzība par smaga nozieguma izdarīšanu.

Lietā Nr. A420282618 tiesa piešķīra personai nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 3000 *euro* par nepamatotu kriminālprocesu un tā ilgumu (10 gadi un 7 mēneši). Izskatāmajā lietā personai tika celta apsūdzība par smaga nozieguma izdarīšanu.

Lietā Nr. A420288518 tiesa piešķīra personai nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 3000 *euro* par nepamatotu kriminālprocesu un tā ilgumu (10 gadi un 7 mēneši). Izskatāmajā lietā personai tika celta apsūdzība par smaga nozieguma izdarīšanu.

Ministrija Lēmumā ir atsaukusies arī uz spriedumu lietā Nr. A420293418, atbilstoši kuram par nemantiskā kaitējuma atbilstīgu atlīdzību atzina 1000 *euro* (šādu apmēru ministrija bija atzinusi arī savā lēmumā). Personai nepamatotajā krimināprocesā apsūdzība tika uzrādīta par mazāk smagu un smagu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Lietā ņemti vērā tādi apstākļi kā krimināprocesa ilgums aptuveni četri gadi un septiņi mēneši un personai divu mēnešu garumā bija piemērots drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā.

Lietā Nr. A420208122 personai noteikta nemantiskā kaitējuma atlīdzība 750 *euro* apmērā (šādu apmēru ministrija bija atzinusi savā lēmumā), kā kaitējumu raksturojošie apstākļi konstatēti: krimināprocesa ilgums aptuveni divi gadi seši mēneši, nepamatotas apsūdzības celšana par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu un pieteicēja atzīšana par vainīgu divās tiesu instancēs.

Vērtējot iepriekšminēto tiesu praksi, tiesa secina, ka ministrijas noteiktais nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmērs kopumā atbilst arī tiesu praksei administratīvajās lietās.

Līdz ar to, tiesas ieskatā, pieteicējam nav nosakāms lielāks nemantiskā kaitējuma atlīdzinājums, kā jau noteikts ar Lēmumu (1000 *euro*).

Attiecīgi pieteicēja prasījums noteikt lielāku atlīdzinājuma apmēru par nodarīto nemantisko kaitējumu ir nepamatots.

[7] Kā jau tiesa konstatēja iepriekš (sprieduma [5] punkts), no 2024. gada 26. jūnijā tiesā saņemtā pieteikuma precizējuma izriet lūgums atlīdzināt mantiskos zaudējumus 8817,36*euro* apmērā (ņemot vērā ministrijas jau piešķirto atlīdzinājumu, faktiski papildus 8474,86 *euro*).

Attiecīgi tiesai turpmāk jāpārbauda, vai pieteicējam papildus atlīdzināmi 8474,86 *euro*, kas, kā norāda pieteicējs, ir vērtējami kopsakarā ar sniegto juridisko palīdzību, atrauto peļņu un apmācībām /Nosaukums A/, lai saņemtu apsarga kvalifikāciju.

[7.1] Pieteicējs vēlas saņemt atlīdzinājumu 950 *euro* apmērā, kas radušies ar juridiskās palīdzības saņemšanu, ko apstiprina lietā iesniegtie pierādījumi, kas apliecina pieteicēja zaudējumus par krimināprocesā saņemto juridisko palīdzību:

1) zvērināta advokāta /Persona D/ sniegtās juridiskās palīdzības izdevumus apliecina Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas 2022. gada 17. februāra kvīts sērija VA Nr. 050124 par maksājumu 100*euro* apmērā (*lietas 43. lapa*);

2) zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegtās juridiskās palīdzības izdevumus apliecina 2022. gada 22. marta rēķins Nr. 22-03-2022 par summu 350*euro* (*lietas 44. lapa*), 2022. gada 6. jūnija rēķins Nr. 06-06-2022 par summu 300*euro* (*lietas 46. lapa*) un 2023. gada 11. janvāra rēķins Nr. 11-01-2023 par summu 200*euro* (*lietas 47. lapa*).

Lietā nav strīda, ka ar Lēmumu jau tika nolemts atlīdzināt zaudējumus, kas saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu krimināprocesā 342,50 *euro* apmērā. Tāpat no pieteikuma kopsakarā ar pieteikuma precizējumu un sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka nav arī strīda par ministrijas noteiktajām izdevumu pozīcijām (par zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegto juridisko palīdzību + par zvērināta advokāta /Persona D/ iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem), par kurām būtu atlīdzināmi izdevumi. Pieteicējs nenorāda, ka ministrija būtu nepamatoti atteikusies atlīdzināt kādu no izdevumu pozīcijām (piemēram, ministrija uzskata, ka nav pamata atlīdzināt pieteicējam izdevumus, kas radušies saistībā ar zvērinātas advokātes /Persona C/ sniegto juridisko palīdzību – pierādījumu analizēšanu un gatavošanos tiesas sēdēm).

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības samaksas apmērs un veidi krimināprocesā noteikti Noteikumos. Attiecīgi pieteicējam atlīdzināmi ir tikai tādi izdevumi, kas radušies Noteikumos noteiktajos veidos un apjomā, savukārt atlīdzināmo izdevumu apmērs aprobežots ar Noteikumos noteikto samaksas apmēru.

Tiesa, iepazīstoties ar Lēmuma 2. punktā veikto zaudējumu, kas saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu krimināprocesā analīzi un juridisko pamatojumu, konstatē, ka tie noteikti atbilstoši Noteikumos noteiktajiem

kritērijiem un apmēriem (305 *euro*). Tāpat matemātiski pamatoti noteikta patēriņa cenu kompensācija zaudējumu atlīdzībai par saņemto juridisko palīdzību krimināprocesā 37,50 *euro* apmērā.

Kā norādīts pieteikumā, pieteicējs nevarēja uzstādīt savu maksu zvērinātam advokātam vai atteikties maksāt pilnu zvērināta advokāta norādīto summu, pretējā gadījumā pieteicējam netiktu sniegts pilns un kvalitatīvs pakalpojums, vai tas vispār netiktu sniegts. Pieteicējs nezināja, ka pastāv Noteikumi, kuri regulē zvērinātu advokātu atlīdzināmo izdevumu apmērus, lai izdarītu izvēli un pieņemtu lēmumu, kādus konkrēti pakalpojumus pieteicējam izmantot un no kādiem atteikties, jo tie netiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem.

Kā pamatoti norāda ministrija, likumdevējs lēmējiestādei nav piešķīris rīcības brīvību zaudējumu apmēra, kuri radušies par zvērināta advokāta sniegto juridisko palīdzību krimināprocesā, noteikšanā, tā vietā paredzot, ka atlīdzināmais apmērs ir nosakāms atbilstoši Noteikumiem, proti, valsts ir paredzējusi ar juridisko palīdzību saistīto izdevumu atlīdzinājuma saprātīgo apmēru.

Minētais vērtējams kopsakarā ar apstākli, ka pieteicējam krimināprocesā saskaņā ar Krimināprocesa likuma 20. panta ceturto daļu bija tiesības uz valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kuras izmaksas nepārsniegtu noteikumos noteikto apjomu. Lietā nav iesniegti pierādījumi (vai norāde uz tādu esību), ka pieteicējs būtu vērsies pēc valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajā kārtībā. Attiecīgi tikai apstāklis, ka pieteicējs, uzaicinot aizstāvi pēc savas izvēles, palielinājis savus izdevumus par juridisko palīdzību krimināprocesā, nav pamats, lai atlīdzinātu radušos izdevumus pilnā apmērā.

Tiesu praksē, vērtējot jautājumu par personas tiesībām saņemt tādu atlīdzību par juridisko palīdzību krimināprocesā, kura pārsniegtu Noteikumos noteikto samaksas apjomu, secināts, ka jāņem vērā, ka personu nolīgtā samaksa par juridisko palīdzību pati par sevi ne vienmēr ir adekvāta nepieciešamajam un faktiski ieguldītajam darbam.

Tomēr izskatāmajā gadījumā no lietas materiāliem neizriet, ka pieteicējs saņēma juridisko palīdzību tiesību jomā, kas uzskatāma par sarežģītu (uz tādu apstākļu esību nenorāda arī pieteicējs). No lietas materiāliem arī neizriet, ka lietā bija strīds, piemēram, par tiesību normu interpretāciju atbilstoši Eiropas Savienības tiesībām un pienākumu ievērot Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, līdz ar to lietā objektīvi varētu būt nepieciešams lielāks juridisko konsultāciju stundu skaits vai augsti kvalificēta, šauri specializēta aizstāvja pakalpojumi. Tāpat nav konstatējams, ka pieteicēja gadījums (krimināprocess) un strīdus tiesību jautājums bija objektīvi sarežģītāks kā vidēji šajā tiesību jomā. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējam tiesību uz taisnīgu tiesu nodrošināšanai objektīvi nevarēja būt nepieciešams saņemt juridisko palīdzību lielākās izmaksās, nekā to paredz Noteikumi.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā nav pamata atlīdzināt pieteicējam zaudējumus par saņemto juridisko palīdzību lielākā apmērā, nekā noteikts Lēmumā (305 *euro* +37,50 *euro*).

[7.2] No pieteikuma precizējumiem izriet, ka pieteicējs lūdz atlīdzināt atrauto peļņu par periodu no 2022. gada 11. marta (*pareizais datums 12. marts*) līdz 2023. gada 6. aprīlim (attaisnojoša sprieduma spēkā stāšanās diena, turpmāk – strīdus periods) 7367,16*euro*apmērā. Atrautās peļņas apmēru pieteicējs aprēķinājis, ņemot par pamatu vidējo mēneša darba algu no 2021. gada septembra līdz 2022. gada februārim, tas ir, vidējā mēneša alga bruto 613,93*euro*.

Saistībā ar pieteicēja prasījumu par atlīdzinājumu par "atrauto peļņu" vispirms norādāms, ka tiesību doktrīnā, atklājot sagaidāmās peļņas atrāvuma jeb atrautās peļņas jēdziena saturu, paustas atziņas, ka atrautā peļņa ir visi tie mantiskie labumi, kuri zaudējumus izraisījušās prettiesiskās rīcības izdarīšanas brīdī vēl neatradās cietušā mantā, taču tur nonāktu, ja šāda rīcība nebūtu izdarīta. (..) sagaidāmās peļņas atrāvuma atlīdzināšana ir vērsta nevis uz kāda iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, bet gan uz to, lai cietušais tiktu nostādīts tādā mantiskā stāvoklī, kāds pastāvētu, ja zaudējumus izraisījusī prettiesiskā rīcība nebūtu izdarīta" (*E. Kalniņš. Jēdziena "zaudējumi" izpratnes tālākas attīstīšanas nepieciešamība. Latvijas Republikas Satversmei – 95. Latvijas Universitātes 75. zinātniskās konferences rakstu krājums, Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2017, 58., 59. lpp.*). Arī no judikatūrā izteiktajām atziņām, aplūkojot minētā zaudējumu veida tiesisko dabu, izriet, ka par atrautās peļņas (cietušā mantas sagaidāmās vērtības pieauguma zudumu vai negūto peļņu, vai zuduša mantiskā labuma) atlīdzināšanu ir runa gadījumā, kad ar aizskārēja prettiesisko rīcību cietušajam ir liegta iespēja iegūt mantas sagaidāmu vērtības pieaugumu, proti, nākotnē

gūstamu labumu, kas tiktu saņemts (nonāktu cietušā mantā), ja tiesību aizskārums nebūtu noticis (*sk. sal., Senāta 2014. gada 15. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-12/2014, C04312508, 7.2. punktu, 2015. gada 22. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-131/2015, C24083209, 6.3. punktu, 2016. gada 28. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-272/2016, C09037312, 6.1. punktu*).

Atbilstoši Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 10. panta otrajai daļai, aprēķinot zaudējumu, ņem vērā arī atrauto peļņu, ja privātpersona spēj pierādīt, ka notikumu parastās attīstības gaitā peļņa tiktu gūta.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējs no 2017. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 11. martam strādāja /Nosaukums D/ par apsardzes darbinieku. Atbilstoši Apsardzes darbības likuma 1. panta 2. punktam apsardzes darbinieks ir fiziskā persona, kas saņēmusi apsardzes sertifikātu un veic apsardzes darbību.

Attiecīgi secināms, ja pieteicējs netiktu saukts pie kriminālatbildības kriminālprocesā (tiešā celoņsakarība), tad viņam netiktu anulēts apsardzes sertifikāts (*lietas 15.-17. lapa*) un viņš turpinātu darbu /Nosaukums D/ par apsardzes darbinieku, kā arī gūtu peļņu. Līdz ar to pieteicējam atlīdzināmi zaudējumi, kas saistīti ar atrauto peļņu.

Kā pamatoti norāda ministrija, pieteicējs atrautās peļņas apmēru nepamatoti ir saistījis ar vidējo mēneša darba algas bruto apmēru, tādā veidā lūdz atlīdzināt nepamatoti lielāku atrauto peļņu. Proti, bruto jeb aprēķinātās darba samaksas fonda sastāvā ir iekļauta pamatalga (mēnešalga, amata alga), samaksa par nostrādāto laiku vai veikto darba apjomu, regulāras un neregulāras piemaksas un prēmijas, piemaksas par virsstundu darbu vai darbu svētku dienās, samaksa par ikgadējo un papildatvaļinājumu, piemaksas pie atvaļinājuma, atvaļinājuma pabalsts, kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, darbnespējas lapu A apmaksa, samaksa par citām dienām, kurās nestrādā, valsts sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu, ko maksā strādājošie, un iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas, kā arī darba samaksas subsīdijas. Sasaistot atrautās peļņas apmēru ar vidējo bruto mēnešalgas apmēru, pieteicējam tiktu atlīdzināta atrautā peļņa lielākā apmēra, nekā pieteicējs saņemtu (mantiskais labums, kas nonāktu pieteicēja mantā) notikumu parastās attīstības gaitā, jo pieteicēja mantā notikumu parastās attīstības gaitā nenonāktu valsts sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu, ko maksā strādājošie, un iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas, kā arī darba samaksas subsīdijas.

Attiecīgi pieteicējam atrauto peļņu par strīdus periodu jāatlīdzina, atlīdzinājuma apmēru sasaistot ar iespējamo neto mēneša algu.

Pieteicējs tiesai iesniedzis atrautās peļņas aprēķinu (neto atalgojums strīdus laika periodā – 5053,87 *euro*) par strīdus periodu (*lietas 127. lapa*) un /Nosaukums D/ 2024. gada 16. oktobra izziņu (*lietas 128. lapa*).

No ministrijas 2024. gada 26. novembra paskaidrojuma (*lietas 132. lapa*) izriet, ka ministrija pēc būtības atrautās peļņas aprēķina matemātisko pareizību neapšauba, tomēr vienlaikus norāda, ka pieteicējs strīdus laika periodā, iespējams, varēja strādāt /Nosaukums D/ citā amatā, kura veikšanai nav nepieciešams apsarga sertifikāts un attiecīgi varēja saņemt darba samaksu. Atbildot uz tiesas informācijas pieprasījumu (*lietas 146. lapa*) /Nosaukums D/ informēja (*lietas 147. lapa*), ka strīdus laika periodā uzņēmumā nebija tāda vakanta amata, kuram nebija nepieciešams apsardzes sertifikāts un kurš atbilstu pieteicēja kvalifikācijai.

Iepriekšminēto apstākļu kopums norāda, ka pieteicējam atlīdzināma atrautā peļņa par strīdus periodu 5053,87 *euro* apmērā.

[7.3] Pieteikuma precizējumos pieteicējs lūdz atlīdzināt zaudējumus 500,20 *euro*apmērā, ko veido izdevumi par atkārtoti apgūtām apmācībām /Nosaukums A/, lai saņemtu apsarga kvalifikāciju, kas tālāk nepieciešama, lai iegūtu apsardzes sertifikātu.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējs laika periodā no 2023. gada 1. marta līdz 2023. gada 11. jūlijam /Nosaukums A/ apguva izglītības programmu “Personas un īpašuma aizsardzība” un ieguva profesionālo kvalifikāciju – apsargs, 2. kvalifikācijas līmenis. Pieteicējs par apmācībām veicis samaksu 500*euro* apmērā (*sk. maksājuma uzdevums, lietas 21. lapa*).

Atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumu Nr. 380 “Apsardzes sertifikātu izsniegšanas kārtība” 2.2. un 24.4. apakšpunktam, iesniegumam par apsardzes sertifikāta saņemšanu ir jāpievieno izglītības dokumenta kopija, kas apliecina profesionālās tālākizglītības programmu apsardzes pakalpojumu jomā apguvi un to, ka ir saņemta profesionālās kvalifikācijas apliecība, ne zemāku par otro profesionālās kvalifikācijas līmeni.

Līdz ar to, lai pieteicējs varētu iegūt apsardzes sertifikātu (iepriekšējais sertifikāts anulēts saistībā ar nepamatoto kriminālprocesu, *lietas 15.-17. lapa*), pieteicējam bija jāiziet apmācības un jāiegūst attiecīga kvalifikācija un līmenis.

Attiecīgi lietā konstatējama tieša cēloņsakarība starp nepamatoto kriminālprocesu un zaudējumiem par atkārtoti apgūtām apmācībām /Nosaukums A/ 500*euro* apmērā.

Līdz ar to ir pamatots pieteicēja prasījums par zaudējumu atlīdzību par atkārtoti apgūtām mācībām /Nosaukums A/ 500*euro* apmērā.

[8] Pastāvot iepriekš konstatētiem apstākļiem, pieteicēja pieteikums par labvēlīgāka administratīvā akta, ar kuru pieteicējam papildus noteiktu atlīdzinājumu par kriminālprocesā nodarīto nemantisko kaitējumu un atlīdzinātu mantiskos zaudējumus, izdošanu ir apmierināms daļēji, proti, papildus nosakāms atlīdzinājums 5553,87 *euro* apmērā (5053,87 *euro* + 500 *euro*). Savukārt pārējā daļā pieteikums (ar precizējumiem) ir nepamatots un pilnībā noraidāms.

[9] Tiesai ir pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*Senāta 2006. gada 12. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-280/2006 8. punkts*).

Ievērojot minēto, tiesa spriedumā ir izvērtējusi lietas dalībnieku būtiskākos argumentus. Savukārt argumentus, kas tiesas vērtējumā nevar mainīt pieņemtā sprieduma saturu, tiesa, ievērojot procesuālo ekonomiju, neatrunā.

[10] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Par pieteikuma iesniegšanu tiesā ir samaksāta valsts nodeva 30 *euro* (*lietas 7. lapa*).

Ievērojot, ka pieteicēja pieteikums ir daļēji apmierināms, no atbildētājas Latvijas Republikas par labu pieteicējam ir piespriežama par lietas ierosināšanu tiesā samaksātā valsts nodeva 30 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 246.–251. pantu, 254. panta pirmo un otrās daļas 2. punktu, 289.–291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji /Persona A/ pieteikumu;

uzlikt pienākumu Tieslietu ministrijai viena mēneša laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā izdot administratīvo aktu, ar kuru /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, tiktu papildus atlīdzināti mantiskie zaudējumi, kas nodarīti kriminālprocesā, 5553,87*euro* apmērā;

noraidīt pieteikumu pārējā daļā;

piespriest no atbildētājas Latvijas Republikas par labu /Persona A/ viņa samaksāto valsts nodevu 30*euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.